

En kvart million gigtpatienter er polyfarmacipatienter – tre fjerdedele får også hjerte- og karmedicin

Omkring 700.000 danskere lider af forskellige muskel- og skeletsygdomme, som tilsammen ofte betegnes som gigt. Mindst hver tredje gigtpatient, svarende til over en kvart million personer, er i behandling med mere end 5 forskellige slags receptmedicin, og er dermed polyfarmacipatienter. Blandt patienter med urinsyregigt er det to tredjedele, der er polyfarmacipatienter. Tre fjerdedele af polyfarmacipatienterne med gigt er samtidig i behandling med hjerte- og karmedicin. Men også smertestillende medicin, medicin mod psykiske lidelser og mavesårsmedicin er ofte anvendt af gigtpatienterne. Omkring hver tiende gigtpatient anvender mere end 10 forskellige slags receptmedicin.

Muskel- og skeletsygdomme er blandt de mest udbredte kroniske sygdomme i Danmark kun overgået af allergi. Ifølge Gigtforeningen lider næsten hver ottende voksne dansker, svarende til omkring 700.000 personer, af en muskel- eller skeletlidelse, som også betegnes gigt. De mest almindelige lidelser er slidgigt, ryglidelser, leddegigt og urinsyregigt.

Ifølge Den Nationale Sundhedsprofil fra 2010 skønnes 874.000 danskere at have slidgigt, 266.000 personer er ramt af leddegigt, og 142.000 personer er ramt af osteoporose (knogleskørhed). Den Nationale Sundhedsprofil fra 2010 er udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed og de fem regioner og er offentliggjort af Sundhedsstyrelsen. Den baserer sig på besvarelser fra cirka 175.000 danskere over 16 år om egen sundhedstilstand.

Antal personer i befolkningen med udvalgte gigtrelaterede sygdomme

	Personer med sygdommen 2010
Slidgigt	874.000
Leddegigt	266.000
Osteoporose (knogleskørhed)	142.000

Kilde: [Den Nationale Sundhedsprofil 2010](#) og [SUSY 2010](#).

Til sammenligning fremgår det af Sundhedsstyrelsens registre, at antallet af voksne danskere ramt af osteoporose og leddegigt er 135.000 personer. Registeropgørelsen omhandler personer over 18 år, der har haft kontakt til sundhedsvæsenet i de forudgående fem år, eller har indløst medicinrecepter to gange inden for det seneste år. Forekomsten af gigtliedelser er således større i undersøgelsen fra Den Nationale Sundhedsprofil end i Sundhedsstyrelsens registre.

Gigtpatienters medicin udleveret på apotekerne

Gigtpatienter kan være i behandling med mange forskellige lægemidler afhængig af den enkelte patients situation. Lægemidlerne omfatter især en række smertestillende og betændelseshæmmende (antiinflammatoriske) midler, samt midler med immundæmpende effekt. Meget af især den smertestillende og den betændelseshæmmende medicin, som gigtpatienter anvender, anvendes også af andre medicinbrugere. Det er derfor ikke muligt at få et helt præcist billede af gigtpatienternes medicinforbrug ud fra lægemiddelstatistikkerne. Imidlertid er der flere typer af medicin, der især anvendes af gigtpatienter. I det følgende ses nærmere på forbruget af medicin på recept, der overvejende anvendes af gigtpatienter, og som udleveres på apotekerne.

Personer i behandling med udvalgt receptordineret medicin mod muskel- og skelet-sygdomme, udleveret på apotekerne

Lægemiddelgruppe (ATC-gruppe)	Personer i medicinsk behandling 2012
Antiinflammatoriske og antirheumatiske midler (M01)	745.399
Midler mod osteoporose [knogleskørhed] (del af M05 mv.)	103.817
Midler mod urinsur gigt (M04)	49.203
Methotrexat (immundæmpende middel, L04AX03)	26.095

Kilde: www.medstat.dk (Statens Serum Institut)

I alt 745.000 danskere indløste i 2012 mindst én recept på medicin inden for gruppen af antiinflammatoriske og antirheumatiske lægemidler (ATC-gruppe M01). Det mest brugte lægemiddel på recept inden for denne gruppe er ibuprofen, som 555.000 danskere indløste recept på i 2012. En del af disse personer anvender formentlig midlet mod andre former for muskel og ledsmerter end gigt. Men en stor andel af dem, der indløser recept på disse lægemidler, skønnes at være gigtpatienter.

Andre grupper af lægemidler kan primært henføres til gigtpatienters brug. Således var over 100.000 personer i behandling med lægemidler mod knogleskørhed (osteoporose) i 2012, mens tæt ved 50.000 personer var i behandling med midler mod urinsyregigt (podagra). Lidt over 25.000 personer fik lægemidlet methotrexat. Det er et såkaldt immundæmpende lægemiddel, som typisk anvendes til gigtpatienter, og som indtages én gang om ugen. Det er afgørende for patientens helbred, at doseringen overholdes og ikke forveksles med daglig indtagelse, da det kan udløse en overdosering.

Hver tredje gigtpatient er polyfarmacipatient

Godt en tredjedel af alle patienter, der anvender antiinflammatoriske og antirheumatiske lægemidler (M01) på recept, svarende til 255.000 danskere, er samtidig polyfarmacipatienter, som er i behandling med mere end 5 lægemidler. Størstedelen af disse skønnes at være gigtpatienter. Tre fjerdedele af disse gigtpatienter bruger også receptmedicin mod hjerte- og karsygdomme. 44 procent bruger også anden svag smertestillende medicin på recept end gigtmedicinen, og omkring 40 procent er også i behandling med medicin mod psykiske lidelser. Cirka 40 procent anvender også medicin mod mavesår mv., som er en kendt bivirkning ved visse smertestillende og betændelsesdæmpende (antiinflammatoriske) lægemidler.

Patienter, der bruger antiinflammatoriske og antirheumatiske lægemidler (M01) og deres øvrige medicinforbrug

Medicinforbrug:	Antal personer i behandling 1.000 personer	Andel Procent
<i>Antiinflammatoriske og antirheumatiske lægemidler (M01) i alt</i>	745	100 %
<i>Heraf polyfarmacipatienter (mere end 5 receptlægemidler)</i>	255	34 %
Heraf polyfarmacipatienter i behandling med andre lægemidler:	255	100 %
Medicin mod hjerte- og karsygdomme	193	76 %
Anden medicin mod svage smerter (ekskl. NSAID)	113	44 %
Medicin mod psykiske lidelser	110	43 %
Medicin mod mavesår mv.	100	39 %
Astmæ-, allergi- og KOL-medicin	85	33 %
Diabetesmedicin	44	17 %
Medicin mod knogleskørhed	17	7 %
Anden medicin mod lidelser i muskler og led (M02)	3	1 %
Andet medicin	239	94 %

Kilde: www.medstat.dk og Danmarks Apotekerforening

Patienter med urinsyreigt bruger oftest mange slags medicin

To tredjedele af alle patienter i medicinsk behandling mod urinsyreigt, svarende til 32.000 danskere, er i behandling med mere end 5 receptordinerede lægemidler. Næsten alle disse patienter anvender også receptmedicin mod hjerte- og karsygdomme. Omkring en tredjedel bruger svage smertestillende lægemidler på recept, diabetesmedicin og medicin mod psykiske lidelser. Mere end hver tredje bruger medicin mod mavesår, som er en kendt bivirkning ved visse typer gigtmedicin.

Patienter, der bruger medicin mod urinsyreigt (M04) og deres øvrige medicinforbrug

Medicinforbrug:	Antal personer i behandling 1.000 personer	Andel Procent
<i>Patienter i behandling med medicin mod urinsyreigt (M04)</i>	49	100 %
<i>Heraf polyfarmacipatienter (mere end 5 receptlægemidler)</i>	32	65%
Heraf polyfarmacipatienter i behandling med andre lægemidler:	32	100 %
Medicin mod hjerte- og karsygdomme	31	97 %
Medicin mod mavesår mv.	12	37 %
Medicin mod svage smerter (ekskl. NSAID)	11	36 %
Diabetesmedicin	10	32 %
Medicin mod psykiske lidelser	10	31 %
Medicin mod lidelser i muskler og led (inkl. NSAID)	9	29 %
Astma-, allergi- og KOL-medicin	8	26 %
Medicin mod knogleskørhed	1	4 %
Andet medicin	28	87 %

Kilde: www.medstat.dk og Danmarks Apotekerforening

Personer i behandling med methotrexat anvender også mange slags medicin

Omkring halvdelen af alle patienter i behandling med det immundæmpende lægemiddel methotrexat, svarende til 13.000 danskere, er polyfarmacipatienter. Tre fjerdedele af disse patienter tager også receptmedicin mod hjerte- og karsygdomme, og 42 procent får også svage smertestillende lægemidler på recept. Omkring en tredjedel får medicin mod mavesår, anden medicin mod lidelser i muskler og led og medicin mod psykiske lidelser.

Patienter, der bruger methotrexat (L04AX03) og deres øvrige medicinforbrug

Medicinforbrug:	Antal personer i behandling 1.000 personer	Andel Procent
<i>Patienter i behandling med methotrexat (L04AX03)</i>	26	100 %
<i>Heraf polyfarmacipatienter (mere end 5 receptlægemidler)</i>	13	48 %
Heraf polyfarmacipatienter i behandling med andre lægemidler:	13	100 %
Medicin mod hjerte- og karsygdomme	10	76 %
Medicin mod svage smerter (ekskl. NSAID)	5	42 %
Medicin mod mavesår mv.	5	36 %
Medicin mod lidelser i muskler og led (inkl. NSAID)	4	35 %
Medicin mod psykiske lidelser	4	31 %
Astma-, allergi- og KOL-medicin	3	27 %
Medicin mod knogleskørhed	2	24 %
Diabetesmedicin	2	14 %
Andet medicin	12	97 %

Kilde: www.medstat.dk og Danmarks Apotekerforening

Mange gigtpatienter bruger over 10 forskellige lægemidler

Andelen af polyfarmacipatienter varierer betydeligt blandt de forskellige grupper af gigtpatienter. Mens det er en tredjedel af patienterne, der er i behandling med antiinflammatoriske og antirheumatiske midler (M01), der er polyfarmacipatienter, drejer det sig om tæt ved halvdelen af patienterne i behandling med methotrexat og op mod to tredjedele af urinsyre-gigtpatienterne. Mere end hver fjerde patient med urinsyre-gigt anvender mere end 10 forskellige lægemidler.

Undersøgelser viser, at polyfarmacipatienter, der er i behandling med mange lægemidler, har en øget risiko for blandt andet at opleve bivirkninger og interaktioner, der kan have betydning for deres behandling. Samtidig kan polyfarmaci gøre det vanskeligt for både lægen og patienten at bevare overblikket over den samlede medicinering. Det øger også risikoen for complianceproblemer, hvor patienten ikke får taget medicinen, som aftalt med lægen, og risikoen for, at der sker utilsigtede hændelser.

Gigtpatienter fordelt efter hvor mange forskellige lægemidler, de er i behandling med

Medicinforgbrug:	Antiinflammatoriske og antirheumatiske midler (M01)		Urinsyre-gigt (M04)		Methotrexat (L04AX03)	
	1.000 personer	pct.	1.000 personer	pct.	1.000 personer	pct.
1 slags medicin	108	14 %	2	4 %	2	6 %
2-5 slags medicin	383	51 %	15	30 %	12	46 %
6-10 slags medicin	183	25 %	19	39 %	9	33 %
11-15 slags medicin	54	7 %	9	19 %	3	11 %
Over 15 slags medicin	17	2 %	3	7 %	1	4 %
I alt	745	100 %	49	100 %	26	100 %
Over 5 slags medicin	255	34 %	32	65 %	13	48 %

Kilde: www.medstat.dk og Danmarks Apotekerforening